

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/19/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115209345
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6115209345.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcov 1/ K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. G. XXXX/XX, F. F., 2/ R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. G. XXXX/XX, F. F., 3/ T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. G. XXXX/XX, F. F., 4/ E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. cesta XXX/XXX, Y., všetci zast. Advokátska kancelária Lion Law partners s.r.o., so sídlom Komenského 14A, Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zast. Advokátska kancelária ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, Bratislava, IČO: 36 857 513, o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru a určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 17C/201/2015 - 168, zo dňa 09. júna 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol: „Súd návrh žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ zamietá. Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ sú povinní nahradiť žalovanému trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 1 243,11 eur a to spoločne a nerozdielne v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu žalovaného vedený v M. banke, a.s. č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, IBAN L XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.“

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobkyňa 1/ sa žalobným návrhom domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru v rámci programu „HypoPôžička“ č. U 645117-12 zo dňa 6.09.2012, ktorú uzavrela ako dlžníčka s žalovaným (veriteľom). Žalovaní 2/, 3/, 4/, sa domáhali neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z 645117-12 zo dňa 6.09.2012, ktorú podpísali ako záložcovia a žalovaný ako záložný veriteľ. Išlo o zábezpeku za úver poskytnutý žalobkyni 1/ na základe uvedenej zmluvy o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni 1/ úver vo výške 101 284,50 eur na kúpu nehnuteľnosti, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 240 mesačných splátkach po 707,30 eur mesačne. Prvá splátka bola splatná dňa 20.10.2012 a termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na 20.09.2032. Žalobcovia namietali neplatnosť zmlúv ako celku z dôvodu, že obidve obsahujú celý rad neprijateľných zmluvných podmienok (zmluva o úvere 8 zmluvných podmienok a jeden celý článok 18., 43 zmluvných podmienok je vytykaných v Obchodných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere a 9 zmluvných podmienok v záložnej zmluve). Podľa názoru žalobcov je daný naliehavý právny záujem na určení navrhnutou žalobou, pretože ide o spotrebiteľské zmluvy, kedy (aj v zmysle súdnej praxe) spotrebiteľ má vždy naliehavý

právny záujem na vyslovení neplatnosti konkrétnej zmluvy, lebo v opačnom prípade by došlo u žalobcu k zásahu do nadobudnutých práv.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané uzavretie vyššie uvedených zmlúv, aj čerpanie úveru v plnej výške žalobkyňou 1/, i to, že z dôvodu nepĺnenia podmienok zmluvy zo strany žalobkyne 1/, žalovaný vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 19.02.2015, ktorému prechádzalo upozornenie žalobkyne 1/ na takýto postup. Obidve zmluvy sú spotrebiteľské zmluvy, pretože majú podobu tzv. formulárovej zmluvy a na obidve je treba aplikovať aj ustanovenia § 52 a nals. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Avšak úver poskytnutý žalobkyňi 1/ na základe predmetnej zmluvy o úvere nie je spotrebiteľským úverom, pretože nezodpovedá zákonným podmienkam zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných pôžičkách v znení k 08.09.2012. Podľa § 2 ods. 2 písm. a/, c/ d) citovaného zákona spotrebiteľským úverom nie sú: hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu, ďalej úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako 10 rokov, ani úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti. Okresný súd konštatoval, že predmetná úverová zmluva bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a obsahuje všetky v zákone vymedzené podstatné časti úverovej zmluvy. Žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere ako celku, avšak len pre neprijateľné podmienky uvedené v nepodstatnej časti zmluvy o úvere a v Obchodných podmienkach, v žalobe špecifikovala neprijateľné podmienky od bodu 3.2., za neprijateľné zmluvné podmienky nepovažovala a ani nenapádala podmienky pred článkom 3, teda nie základné podmienky (§ 52 ods. 1, § 53 ods. 1 veta prvá, § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka).

4. Taktiež účastníkmi uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva spĺňa náležitosti podľa § 151a a § 151b ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, teda zmluvy o zriadení záložného práva.

5. Žalobu žalobkyne 1/ o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru súd zamietol, pretože mal zato, že v konaní nebola splnená podmienka preukázania naliehavého právneho záujmu zo strany žalobkyne (§ 80 písm. c) O. s. p.) na takom určení. Určenie neplatnosti úverovej zmluvy, či už celkom alebo čiastočne by neodstránilo stav právnej neistoty, t.j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia t.j. vrátenia toho, čo žalobkyňa podľa zmluvy dostala (súd poukázal aj na rozsudok NS SR zo dňa 29.03.2016 č. k. 8Cdo 251/2015). Aj v prípade určenia čiastočnej neplatnosti zmluvy z dôvodu neprijateľných podmienok uvedených v nepodstatných náležitostiach zmluvy a v obchodných podmienkach by sa nezlepšilo právne postavenie žalobkyne 1/ a naďalej jej trvá povinnosť vyčerpané peňažné prostriedky žalovanému vrátiť spolu s príslušenstvom, ktoré nevykazuje znaky úžery, uzavretá zmluva by naďalej existovala. A v prípade určenia neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere nastáva okamžitá splatnosť nesplatennej časti úveru, teda ani z tohto dôvodu by sa nezlepšilo právne postavenie žalobkyne 1/.

6. Iba zánik resp. vyslovenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru môže spôsobiť aj zánik zmluvy o zriadení záložného práva, pretože aj keď ide o samostatnú zmluvu v zmysle § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, jej závislosť spočíva v tom, že uzavretie tejto zmluvy záviselo od uzavretia zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru. Preto niet ani naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva a návrh žalobcov 2/, 3/, 4/ súd zamietol.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. zásady úspechu účastníkov vo veci. V konaní bol úspešný žalovaný, preto mu patrí náhrada trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie. Navrhli rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalobcovia namietali, že rozhodnutie nie je náležité odôvodnené, nie je presvedčivé (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Ide o svojvoľné rozhodnutie súdu. Myšlienkové postupy a úvahy premietnuté do vysvetľujúcej argumentácie sú nekriticky jednostranne ovplyvnené „precedentným“ vplyvom rozsudku NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015, na ktoré súd poukazuje v odôvodnení rozhodnutia. V súdenom prípade ide o inú skutkovú situáciu ako v uvedenom rozsudku. Súd nerešpektoval v konaní zistený skutkový stav a individuálne okolnosti prípadu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia na jednej strane súd argumentuje, že pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu neskúmal žalobu po vecnej stránke, na druhej strane však predsa len, aj keď povrchne, hodnotí žalobný návrh aj z hľadiska hmotného

práva, keď okrajovo komentuje a rozlišuje žalobcom napádané neprijateľné zmluvné podmienky (od bodu 3.2 žalobného návrhu), porovnáva ich s tými, ktoré neboli napadnuté resp. konanie žalobkyne 1/ považuje za účelové v snahe vyhnúť sa predaju nehnuteľnosti, na kúpu ktorej jej bol poskytnutý úver. Hmotnoprávnou otázkou je tiež nepreskúmateľný záver, že aj po prípadnom čiastočnom určení neplatnosti úverovej zmluvy, týkajúcej sa nepodstatných náležitostí zmluvy a Obchodných podmienok, z dôvodu neprijateľných podmienok, by uzavretá zmluva naďalej existovala. Žalobkyni 1/ patrí ako strane sporu so statusom spotrebiteľa zodpovedajúca právna ochrana. Súd mal preferovať skutočnú - materiálnu ochranu žalobcov pred formálnym riešením otázky naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem súd posudzoval len vo vzťahu úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným. Neskúmal však naliehavý právny záujem v určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzavretej medzi žalobcami 2/, 3/, 4/ a žalovaným. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sú na jednom rokovaní uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

10. Pokiaľ súd prvej inštancie považoval rozsudok NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 za „judikát“ natoľko významný pre rozhodnutie v tejto veci, že sa ním cítil bezvýhradne viazaný, bolo jeho zákonnou povinnosťou s prihliadnutím na existenciu konkurujúceho rozhodnutia NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 vyčerpávajúco a konzistentne argumentovať, rešpektujúc pritom zistené skutkové okolnosti prípadu. V tomto rozhodnutí je aj uvedené, že „určovací návrh podľa ust. § 80 písm. c) O. s. p. má charakter preventívnej ochrany práv, keď musí existovať stav právnej neistoty navrhovateľa, ktorý má práve určovací návrh odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný základ pre budúce právne vzťahy.“ Žalobkyňa 1/ má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere a záložnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným a žalobcami 2/, 3/, 4/, ktorú súd prvej inštancie v konaní neriešil. Naliehavý právny záujem týchto dvoch zmlúv treba posudzovať osobitne vo vzťahu k žalobkyňi 1/ a osobitne ku skupine žalobcov 2/, 3/, 4/, čím sa súd nezaoberal. Ak má byť súdne rozhodnutie najvyššej súdnej autority vzorom pre riešenie právne a skutkovo obdobných situácií v budúcnosti, potom je dôležité, aby tam uvedený právny názor spĺňal 4 základné predpoklady (aby bol vyjadrený zrozumiteľne, jasne, bez možnosti viacznačných interpretácií, ďalej aby bolo zrejmé, na aké skutkové okolnosti je aplikovaný, ďalej aby bol rozumne odvodený od všeobecne záväzných noriem vzťahujúcich sa na danú vec, a aby bolo rozumne vyargumentované, z akého dôvodu bol uprednostnený prezentovaný právny názor pre iným možným výkladom prichádzajúcim do úvahy, resp. v právnej praxi sa už vyskytujúcim. Pre absenciu predchádzajúcich atribútov presvedčivosti „judikátu“ nie je možné akceptovať odôvodnenie napadnutého rozsudku.

11. Žalovaný navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť z vecne správnych dôvodov. Požaduje náhradu trov odvolacieho konania.

12. Podľa názoru žalovaného rozsudok okresného súdu dáva jasné, zreteľné a po právnej stránke správne odpovede na zásadné otázky sporu, výroková časť rozsudku ako i jeho odôvodnenie sú v plnom súlade a vychádzajú z vykonaného dokazovania. Z odvolania žalobcu je zrejmé, že vadu rozsudku vidí v podstate v tom, že sa súd prvej inštancie nestotožnil s ich pohľadom na prejednávanú vec. Súd prvej inštancie vyhotovil rozsudok ešte v čase účinnosti O. s. p. a predmetný rozsudok spĺňa atribúty ust. § 157 ods. 2 O. s. p. - je ako celok zreteľné, jasné a zrozumiteľné, je prehľadne štruktúrované, opisuje ako prednesy a vyjadrenia žalobcov, tak i žalovaného, spolu s nevyhnutnou a rozsahom prijateľnou (t.j. text nezahlcujúcou) citáciou príslušných právnych predpisov, ktoré sa na prejednávanú vec vzťahujú a ktoré boli vzaté do úvahy pri rozhodovaní súdu vo veci samej, a dáva odpovede na zásadné a základné otázky prejednáwanej veci. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie vyčerpávajúcim spôsobom „podchytil“ a právne zhodnotil podstatu riešeného súdneho sporu. Rozsudok je v plnom súlade s judikatúrou týkajúcou sa práva na spravodlivé súdne konanie (napr. sp. zn. Ústavného súdu SR IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04, II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, napr. uznesenie NS SR zo dňa 3.10.2011, sp. zn. 5Cdo 154/2011), ktorého údajného porušenia sa žalobcovia svojím odvolaním dovoľávajú. V zmysle uznesenia NS SR zo dňa 23.11.2010 sp. zn. 5Cdo/218/2010 do práv na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi, do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

13. Odvolanie žalobcov pramení jedine v ich neochote akceptovať právny názor vo veci konajúceho súdu prvej inštancie. Žalobcovia v konaní nepredložili žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Vo svojom odvolaní v podstate len tvrdošijne opakujú svoj právny pohľad na vec a za každú cenu sa snažia nájsť v odôvodnení rozsudku údajné nedostatky, ktoré by mali mať za následok údajné porušenie ich práva na spravodlivý proces.

14. K zásadným dôvodom, pre ktoré je treba rozsudok súdu prvej inštancie považovať za zákonné rozhodnutie je absencia naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti oboch zmlúv a skutočnosť, že zmluva o úvere a záložná zmluva sú platnými právnymi úkonmi, pretože obsahujú všetky podstatné náležitosti vyžadované príslušnými právnymi predpismi pre perfektný právny úkon. Vo vzťahu k obidvom dôvodom, žalobcovia v odvolaní žiadnym spôsobom nespochybujú ich správnosť. Práve naopak - údajné nedostatky rozsudku vnímajú len cez subjektívny pocit rozsahu a spôsobu skutkového a právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne skutkovo a právne vyhodnotil absenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Požiadavka na posúdenie danosti naliehavého právneho záujmu v zmysle ust. § 80 písm. c) O. s. p. je podmienkou pre procesnú prípustnosť určovacej žaloby. Danosť naliehavého právneho záujmu sa vyhodnocuje ako otázka predbežná, pričom záver o jeho absencii predstavuje neodstrániteľnú prekážku pre pokračovanie v konaní a vedie k zamietnutiu žaloby bez jej posudzovania z vecného hľadiska. Žalobcovia vo svojom odvolaní voči rozsudku vyčítajú paradoxne tú skutočnosť, že súd prvej inštancie nepristúpil k vecnému posúdeniu žaloby aj v prípade, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe neexistoval.

15. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie NS SR vo veci sp. zn. 8Cdo/251/2015 použil ho najmä na popretie svojich vlastných skutkových zistení a právnych záverov vo vzťahu k skúmaniu otázky danosti naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Uvedené rozhodnutie NS určite nemožno považovať pre odôvodnenie rozsudku v danej veci za nosné, hoci na podporu odôvodnenia bolo vzhľadom na svoju skutkovú a právnu podobnosť súdom prvej inštancie nepochybne vhodne použité. Akékoľvek výčitky žalobcov spočívajúce v nesprávnom či nedostatočnom spôsobe jeho interpretácie a aplikácie na prejednávaný spor sú preto z uvedeného hľadiska bez zásadného významu.

16. Nič nenasvedčuje nepreskúmateľnosti rozsudku, konkrétne dôvody údajnej nepreskúmateľnosti záveru názoru súdu v odvolaní žiadnym spôsobom neuvádzajú ani samotní žalobcovia. Súd prvej inštancie v rozsudku veľmi zrozumiteľne a jasne rozlíšil podstatné náležitosti dotknutých zmlúv, ktoré sú pre platnosť konkrétneho typu právneho úkonu (zmluvy) zákonom vyžadované, od ostatných nepodstatných náležitostí, ktoré na platnosť právneho úkonu ako celku nemajú vplyv, resp. v prípade aj len hypotetického určenia ich neplatnosti, napr. z dôvodu neprijateľnosti, by bol právny úkon neplatný len v tejto časti.

17. Žalovaný ponecháva na úvahe odvolacieho súdu, či dotknutie otázky platnosti obidvoch zmlúv z hľadiska prítomnosti prípadne neprijateľných zmluvných podmienok predstavuje tak závažný nedostatok, ktorý by mal diskvalifikovať správnosť a zákonnosť rozsudku ako celku. Z rozsudku je zrejmé, že súd žalobu zamietol v prvom rade z dôvodu absencie naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti napadnutých zmlúv. Úvaha súdu vo vzťahu k platnosti obidvoch zmlúv práve naopak prispieva k presvedčivosti rozhodnutia z toho hľadiska, že ak by aj hypoteticky bola určovacia žaloba dôvodná (a teda by došlo k vecnému posúdeniu žaloby), tak táto by nemohla byť úspešná z ďalšieho dôvodu, ktorým je skutočnosť, že žalobcami napádané zmluvné podmienky nemajú objektívnu spôsobilosť privodiť neplatnosť ktorejkoľvek z dvoch zmlúv ako celku.

18. Žalobcovia k vyjadreniu žalovaného podali svoje vyjadrenie. Uviedli, že trvajú na skutočnostiach a odvolacích dôvodoch uvedených v ich odvolaní. Poukázali na nedostatky rozhodnutia súdu prvej inštancie, najmä na jeho nedostatočné odôvodnenie. Opakovanie poukazujú na to, že ak súd v odôvodnení rozhodnutia vychádzal z právneho názoru rozsudku NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 29.03.2016, bolo jeho povinnosťou zrealizovať komparáciu tohto rozhodnutia s uznesením NS SR sp. zn.

1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, na ktorý poukazovali žalobcovia, k čomu nedošlo. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie vysporiadať sa s oboma rozhodnutiami a poskytnúť jasné a presvedčivé dôvody, pre ktoré sa súd priklonil k právnomu názoru prezentovanému v jednom z týchto rozhodnutí, v situácii keď na riešenie konkrétnej právnej otázky existujú navzájom si konkurujúce rozhodnutia NS SR.

19. Paradoxne vyznieva záver súdu o tom, že hoci žalobu po vecnej stránke neskúmal, čiastočne konanie žalobkyne 1/, ako aj neprípustnosť napadnutých zmluvných podmienok, hodnotí. Súd predsa, hoci len čiastočne, aj z vecného hľadiska žalobu skúmal. Práve na tento rozpor poukázali žalobcovia aj v odvolaní, keď konštatovali rozpor s prejednacou zásadou a so zásadou kontradiktórnosti konania. Ak sa súd rozhodol skúmať žalobu aj z vecného hľadiska, nie je prípustné, aby tak urobil len čiastočne a neposúdil všetky súvisiace skutkové a právne okolnosti.

20. Správnosť názoru súdu prvej inštancie nemožno absolutizovať, ako sa o to pokúša žalovaná strana. Nakoľko žalobcovia prezentujú konkrétnu právnu argumentáciu, ktorou sa snažia poukázať na nesprávnosť právneho posúdenia súdu prvej inštancie, nemožno ich odvolanie odbiť len tým, že nie sú ochotní akceptovať právny názor súdu prvej inštancie a tvrdošijne opakujú svoj právny názor na vec ako uvádza žalovaný.

21. Neobstojí tvrdenie, že ani prípadným vyhovením žalobe by sa nezlepšilo právne postavenie žalobkyne 1/. Je nepochybné, že rozhodnutie súdu by mohlo mať vplyv na vyriešenie otázky aký je skutočný dlh žalobkyne 1/ a to nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov, pričom jej postavenie by sa stalo istejším, ak by nebola vystavená sankciám za nezaplatenie odplaty, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Vo fáze posudzovania existencie naliehavého právneho záujmu preto nemožno paušálne tvrdiť, že ani prípadné vyhovenie žalobe neodstráni stav právnej neistoty žalobcov, naopak, práve rozhodnutie vo veci samej by mohlo definitívne určiť, aký je právny základ vzťahov medzi žalobcami a žalovanou, čo má následne praktické dopady na výšku dlhu žalobcov a možnosti spôsobu uspokojenia žalovaného.

22. Vyjadrenie žalovaného (duplika) dáva dôraz na to, že replika žalobcov neobsahuje žiadnu novú právnu argumentáciu a z obsahového hľadiska v zásade len kopíruje tvrdenia žalobcov uvedené v ich odvolaní. Rozsudok súdu prvej inštancie pritom úplne zrozumiteľným, jasným a právne správnym spôsobom konštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe žalobcov. Súd prvej inštancie nie je povinný pri odôvodnení rozhodnutia vysporiadať sa nevyhnutne so všetkou argumentáciou strán sporu, avšak by sa mal vysporiadať so skutočnosťami sporu, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Z písomného vyhotovenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie založil svoj právny názor na vlastnom zistení a konštatovaní absencie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti napadnutých zmlúv, čo bola rozhodujúca skutočnosť pre rozhodnutie vo veci. Rozsudok NS SR súdu prvej inštancie v kontexte celého odôvodnenia rozsudku slúžil len na podopretie a zdôraznenie jeho vlastných záverov, pre argumentačné doplnenie podstatného dôvodu zamietnutia žaloby bol nesporne vhodne uvedeným. Samotná požiadavka na vysporiadanie sa s uznesením NS SR sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, na ktoré žalobcovia v prvoinštančnom konaní poukázali, je pritom už na prvý pohľad nadbytočná a vo svojom základe nedôvodná. Uznesenie NS SR z roku 2009 bolo totiž neskorším rozsudkom NS SR z roku 2016 (vo veci sp. zn. 8 Cdo/ 251/2015) názorovo prekonané, no najmä v samotnom rozsudku NS bolo konštatované, že uznesenie NS SR predstavovalo odklon od tradične kategorickejšieho videnia problému naliehavého právneho záujmu. S ohľadom na tento poznatok preto rozsudok NS SR v prejednávanej veci správne konštatoval, že určenie neplatnosti úverovej zmluvy (či už celkom alebo čiastočne) by neodstránilo stav právnej neistoty v podobe možnosti veriteľa domáhať sa plnenia z titulu bezdôvodného obohatenia osobitnou žalobou. Relevantné dôvody právnej nesprávnosti tohto záveru žalobcovia neuviedli ani v odvolaní, ani vo svojej replike. Naliehavému právnu záujmu na určovacej žalobe nesvedčí ani v súčasnosti platná právna úprava stanovená CSP (znenie ust. § 137 písm. c) a d)), odvolanie žalobcov aj ich replika boli na súd prvej inštancie podané už počas účinnosti ustanovení CSP. Rozsudok je čo do konštatovaných záverov správnym rozhodnutím a to aj v znení novej právnej úpravy, stanovenej CSP. Názor súdu „z vecného hľadiska“ žiadnym spôsobom neuberá na správnosti absencie naliehavého právneho záujmu ako podstatného dôvodu pre zamietnutie žaloby.

23. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

24. Podľa prechodného ustanovenia § 470 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ods. 1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (ods. 2). Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie rozhodol počas platnosti O. s. p.. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), ktorým bol v zmysle zrušovacieho ustanovenia § 473 zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a zmien. Odvolací súd odvolanie prejednal v súlade s prechodnými ustanoveniami tejto právnej normy.

25. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. Odvolací súd preskúmal odvolacie námietky žalobcov spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu, pričom sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku okresného súdu a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na ne v celom rozsahu poukazuje. Odvolací súd námietky žalobcov uvedené v ich odvolaní nepovažuje za dôvodné.

27. Odvolací súd takto rozhodol v ďalšom konaní, po zrušení rozhodnutí odvolacieho súdu Najvyšším súdom SR zo dňa 06.12.2018.

28. V danej veci na odvolanie žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudkom z 21.02.2018 sp. zn. 15Co/378/2016, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, podľa § 378 ods. 1, 2 CSP. Stotožnil sa v plnom rozsahu s odôvodnením rozsudku okresného súdu a zdôraznil, že nevyhnutnou zákonnou podmienkou pre prípustnosť žaloby o určenie je jej spôsobilosť vyriešiť všetky sporné právne otázky medzi stranami sporu a vytvorenie pevného základu pre budúce právne vzťahy, pričom žaloba žalobcov o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a záložnej zmluvy tento zákonom požadovaný účel by prívodiť nemohla.

29. Na dovolanie žalobkyne 1/ a žalobkyne 4/ proti rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 06.12.2018 sp. zn. 4Cdo/111/2018 zrušil rozsudok odvolacieho súdu - Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21.02.2018 sp. zn. 15Co/378/2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 449 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 450 CSP, s odôvodnením, že odvolací súd konal a rozhodoval vo veci napriek tomu, že na majetok žalobcu 3/ bol vyhlásený konkurz. Tým došlo k procesnej vade, k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie bol vyhlásený 09.06.2016 a rozsudok odvolacieho súdu bol vyhlásený 21.02.2018. V čase keď prebiehalo odvolacie konanie, nemal vec prejednávajúci odvolací súd zrejme vedomosť o tom, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica z 19. 07. 2017 č. k. 2 OdK 176/2017, ktoré bolo v Obchodnom vestníku SR zverejnené 25.07.2017, bol na majetok žalobcu 3/ vyhlásený konkurz a do funkcie správcu konkurznej podstaty bola ustanovená spoločnosť BANKUPTCY & RECOVERY SERVICE, k. s.. Najvyšší súd poukázal na ust. ust. § 47 ods. 1 veta prvá a § 47 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ZoKR) z ktorého vyplýva, že jedným z procesnoprávných dôsledkov vyhlásenia konkurzu je prerušenie súdnych konaní ex offio, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, preto o prerušení konania netreba vydávať rozhodnutie. Ďalším dôsledkom je skutočnosť, že v prerušených konaniach možno pokračovať len na návrh správcu konkurznej podstaty. V danej veci sa žalobkyňa 1/ domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru a žalobcovia 2/ až 4/ určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva. Žalobca 3/ sa tak domáhal neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č.W.k. ú.A. XX ktorých je žalobca 3/ podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu v 1. Konkurzom bol dotknutý majetok žalobcu 3/, ktorý patrí do konkurznej podstaty a podlieha konkurzu. Vyhlásením konkurzu došlo ex lege k prerušeniu tohto konania a odvolací súd mal pokračovať v prerušenom odvolacom konaní a vo veci rozhodnúť len na návrh správcu konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty návrh na pokračovanie v konaní nepodal (odvolací súd s ním nekonal ako so stranou sporu namiesto žalobcu X/). Najvyšší súd uzavrel, že odvolací súd postupoval v rozpore s ust. § 47 ods. 1, 3 ZoKR.

30. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcov zo dňa 22.07.2016 podľa § 34 CSP, v ďalšom konaní pred prejednaním samotného odvolania v zmysle § 161 v spojení s § 378 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť o odvolaní žalobcov 1/ až 4/.

31. Odvolací súd v nadväznosti na zrušujúce rozhodnutie NS SR a závery a usmernenie tohto súdu, listom zo dňa 07.03.2019 „Oznámenie, výzva“ upovedomil žalobcov a žalovaného, že odvolacie konanie je ex offio prerušené a zároveň vyzval správcu konkurznej podstaty úpadcu žalovaného 3/, aby súdu oznámil v lehote do 10 dní, či nemieni v prerušenom konaní pokračovať, alebo aby podal návrh na pokračovanie v prerušenom odvolacom konaní. Správca úpadcu doručil súdu dňa 18.03.2019 „Odpoveď na výzvu“, kde oznamuje, že v zmysle § 167v ods. 1 ZoKR zverejnil v Obchodnom vestníku č. 52/2019 dňa 14.03.2019 oznam o zrušení konkurzu zo dňa 11.03.2019 z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu. Oznámením v Obchodnom vestníku sa konkurz zrušuje a funkcia správcu zanikla.

32. Odvolací súd konštatuje, že odpadla zákonná prekážka, pre ktorú odvolací súd nemohol pokračovať v odvolacom konaní so žalobcami 2/ až 4/.

33. V danom konaní sa žalobca 3/ domáhal neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľnostiach, ktorých je podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu v 1. Neplatnosť predmetnej Zmluvy o zriadení záložného práva zároveň žalovali aj žalobcovia 2/ a 4/, ako podieloví spoluvlastníci na tej istej „spoločnej veci“ (§ 137 ods. 1, § 139 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka), teda na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, k. ú. F. F., ako sa domáhal žalobca 3/. Uvedení podieloví spoluvlastníci ako žalobcovia 2, 3/, 4/ tvoria v zmysle zákona tzv. nerozlučné spoločenstvo strán sporu a to vzhľadom na povahu predmetu konania, ich nerozlučnosť vyplýva z právnej povahy podielového spoluvlastníctva (spoluvlastnícky podiel nemožno chápať tak, že by vyjadroval mieru, ktorou by bol podielový spoluvlastník výlučným vlastníkom reálnej časti veci), z predpokladov určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva súdom, z dôsledkov, ktoré určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva vyplývajú pre právne vzťahy týchto osôb (podielových spoluvlastníkov) a tiež z toho, že účinok rozhodnutia o žalobe sa musí vzťahovať na všetkých, ktorých práv a povinností sa výsledok neplatnosti týka. V uvedenom prípade z hľadiska hmotného práva je predmetom konania právo alebo povinnosť nedielnej povahy a je potrebné, aby sa účinok rozsudku vzťahoval spoločne na všetkých účastníkov právneho vzťahu (Zmluvy o zriadení záložného práva, ktorej neplatnosť žalujú). Pri nerozlučnom spoločenstve ide o také práva a povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého kto na tej ktorej strane stane (v tomto prípade žalobcu) vystupuje. Súčasne úkon jednej osoby nerozlučného spoločenstva (v tomto prípade jedného zo žalobcov 2/, 3/, 4/ - žalujúcich neplatnosť Zmluvy o zriadení záložného práva), bude zaväzovať aj ostatné osoby vystupujúce, na tej ktorej strane a právny základ záväzku každého z nich.

34. Žalobkyňa 1/ (jeden žalobca) sa domáhala určenia neplatnosti úverovej zmluvy.

35. Ako je uvedené vyššie, odvolací súd preskúmaním dospel k záveru, že odvolacie námietky žalobcov nie sú dôvodné. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu je ako celok jasné a zrozumiteľné, je presvedčivé a preskúmateľné. Dáva odpoveď na všetky otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Z rozsudku jednoznačne vyplýva, že žalobe nebolo vyhovené z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na určení požadovanom žalobcami v žalobnom návrhu (na určení neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere a zmluvy o záložnom práve). Ide o prekážku predstavujúcu procesnú neprípustnosť žaloby bez významu jej vecného skúmania, neodstrániteľnú procesnú prekážku na pokračovanie v konaní a vedie k zamietnutiu žaloby bez jej posudzovania z vecného hľadiska. Určenie napadnutých zmlúv za neplatné by nebolo spôsobilé odstrániť stav právnej neistoty medzi stranami sporu, nakoľko aj po takomto určení neplatnosti by stále existovala neuhradená pohľadávka voči žalovanému z úverovej zmluvy, ktorá by mohla byť uplatnená v súdnom konaní žalobou o plnenie. Nevyhnutnou zákonnou podmienkou pre prípustnosť žaloby o určenie jej spôsobilosť vyriešiť všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania (stranami sporu) a vytvorenie pevného základu pre budúce právne vzťahy. „Len“ žaloba žalobcov o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a záložnej zmluvy tento zákonom požadovaný účel by privodiť nemohla. Treba zdôrazniť, že v danom prípade sa nejedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle

zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. (Zákon č. 129/2010 Z. Z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.01.2018, konkrétne v ustanovení § 11 ods. 4 výslovne upravuje možnosť spotrebiteľa pred súdom domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou a pokiaľ teda ust. § 137 písm. c) CSP vymieňuje, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, avšak výslovne ustanovuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, potom sa spotrebiteľ môže domáhať uvedeného určenia a to aj bez preukazovania naliehavého právneho záujmu na takomto určení s poukazom na ust. § 11 ods. 4).

36. Pokiaľ sa súd prvej inštancie v rozsudku „dotkol“ aj otázky „vecného posúdenia“, úvaha súdu vo vzťahu ku platnosti oboch zmlúv (z toho hľadiska, že ak by aj hypoteticky bola určovacia žaloba dôvodná a teda by došlo k vecnému posúdeniu žaloby, tak táto by nemohla byť úspešná, nakoľko žalobcami napádané zmluvné podmienky sa netýkajú podstatných náležitostí zmlúv a tak zjavne nemajú objektívnu spôsobilosť privodiť neplatnosť ani jednej zo zmlúv ako celku) prispieva k presvedčivosti rozhodnutia a žiadnym spôsobom neuberá na správnosti podstatného a jediného dôvodu pre zamietnutie žaloby súdom, ktorým je absencia naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti napadnutých zmlúv.

37. Súd prvej inštancie nie je povinný pri odôvodnení rozhodnutia vysporiadať sa nevyhnutne so všetkou argumentáciou strán sporu, nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, musí dať odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. V danom prípade súd prvej inštancie uvedené dodržal.

38. Osobitná, opakovaná požiadavka žalobcov na povinnosť súdu vysporiadať sa s názorovým rozdielom uvedeným v rozsudku NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 29.03.2016 a s uznesením NS SR sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, nie je opodstatnená, keďže neskorším rozsudkom bolo uznesenie názorovo prekonané. Predmetný rozsudok NS SR slúžil pre argumentačné doplnenie vlastných záverov konajúceho súdu prvej inštancie pre zamietnutie žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu v prejednávacom prípade.

39. Odvolací súd sa stotožňuje s právnymi názormi žalovaného, ktoré uviedol žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov a aj v jeho duplike, ktoré podania boli žalobcom doručené.

40. V prejednávacom prípade odôvodnenie rozhodnutia dáva vyčerpávajúcu odpoveď, resp. obsahuje individuálne hodnotenie otázky naliehavého právneho záujmu na žalobcami navrhnutom určení so zreteľom na všetky skutkové aj právne okolnosti danej veci. Rozhodnutie je odôvodnené v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

41. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto žalovanému odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu 100 %, vrátane nároku na náhradu trov dovolacieho konania.

42. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).